

Folketingets Europaudvalg
Christiansborg

5. oktober 2020

Svar på Europaudvalgets spørgsmål nr. 282 (Alm. del) af 18. august 2020 stillet efter ønske fra Morten Messerschmidt (DF)

Spørgsmål

Hvilken økonomisk betydning har det haft for Norge at være EØS-land i modsætning til Danmark, der siden 1973 har været fuldt medlem af EF/EU?

Svar

Norge er medlem af det Europæiske Økonomiske Samarbejde (EØS), som er en samarbejdsaftale mellem EU og Norge, Island og Liechtenstein. Nedenfor skitseres de overordnede forskelle mellem Norges status som EØS-land ift. et EU-land som Danmark.

EØS-samarbejdet indebærer, at Norge har rettigheder og forpligtelser vedr. EU's indre marked. Grundlæggende er der et samarbejde og regler, der sikrer fri bevægelighed mellem EU-landene og Norge for varer, tjenesteydelser, kapital og personer¹. Det gør det alt andet lige nemmere for norske virksomheder at handle med EU-landene, end hvis Norge stod uden for EØS. EØS-aftalen omfatter dog ikke en toldunion eller fiskeri og landbrug. Derfor er handel og bevægelser mellem EU og Norge fortsat underlagt toldprocedurer og -kontrol ved grænsen, og kan pålægges told fsva. landbrugsvarer og fisk.

Et EU-land er derimod ikke underlagt disse hindringer ved handel med andre EU-lande og kan dermed få større gavn af handel med andre EU-lande. Det kan bidrage til bl.a. øget konkurrence, økonomisk vækst og lavere priser for forbrugerne i EU-lande. Norge deltager ikke i bl.a. EU's eksterne handelspolitik, herunder frihandelsaftaler med tredjelande, som forhandles centralt af Kommissionen på vegne af alle EU-landene. Med et indre marked med ca. 450 mio. forbrugere kan EU forhandle med større vægt. EU har blandt andet frihandelsaftaler med Canada, Sydkorea og Japan.

Norge deltager derudover ikke i EU's samarbejde om den økonomiske politik. Det kan også bemærkes, at Danmark fører fastkurspolitik over for euroen inden

¹ Det indre marked reguleres og suppleres af regelsæt om fx konkurrencepolitik, socialpolitik (fx sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen, arbejdsret og ligebehandling af mænd og kvinder), forbruger- og miljøbeskyttelse samt forskning og udvikling, som EØS-aftalen ligeledes giver adgang til.

for rammerne af fastkurssamarbejdet ERM-II i EU. Som led i ERM-II har Danmark bl.a. en gensidig aftale med ECB om, at ECB – sammen med Danmarks Nationalbank – intervenserer for at understøtte, at den danske kronekurs holder sig indenfor det aftalte, snævre udsvingsbånd². Dette har været med til at understøtte en troværdig fastkurspolitik, der har givet stabilitet om kronen.

EØS-ordningen indebærer desuden, at Norge betaler forholdsmæssigt til EU-budgettet baseret på, hvilke områder af samarbejdet, som Norge deltager i. Udover at bidrage til EU-programmernes driftsomkostninger betales der også til Kommissionens administrative omkostninger. I henhold til EØS-aftalen bidrager Norge ligeledes til at reducere økonomiske og sociale forskelle mellem regionerne i EØS såvel som med særskilte tilskud til de senest optagne EU-lande. For uddybning om Norges budgetbidrag, henvises til det tidligere svar på Europaudvalgets spørgsmål nr. 37 (Alm. del) af 23. oktober 2018, hvor Norges daværende gennemsnitlige bidrag til EU-budgettet blev skønnet til ca. 6,5 mia. danske kroner årligt.

En central forskel på Norge og EU-lande er, at EU-lande deltager i forhandlingerne og har stemmeret i EU, herunder ift. reglerne for det indre marked, hvorved det enkelte EU-land i langt højere grad bidrager til at præge regler og den bredere udvikling og kan søge at sikre de bedste løsninger for det pågældende land. Omvendt deltager Norge ikke i forhandlingerne og har ikke konkret stemmeret i EU, heller ikke på de områder såsom det indre marked, hvor Norge deltager og er underlagt EU-regler via EØS.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister

² Interventionen i ERM-II skal i princippet være automatisk og ubegrænset, dog skal der også tages hensyn til ECB's generelle mandat om prisstabilitet i euroområdet, og til om der i øvrigt føres en sund økonomisk politik i det konkrete ERM-II-land.